

Bij deze mijn reactie op enkele punten van het wetsvoorstel:

Mijn reactie is vanuit twee rollen ingegeven – als moeder van thuisonderwijskinderen weet ik hoe thuisonderwijs in de praktijk vorm krijgt – als psycholoog begeleid ik onder andere kinderen die vastgelopen zijn in het traditionele onderwijs.

Op de volgende onderwerpen uit het wetsvoorstel wil ik reageren.

Ten eerste het voorstel om geen vrijstelling te verlenen na schoolgang.

Ten tweede op de manier waarop binnen dit voorstel het thuisonderwijs wordt vormgegeven.

Om mijn argumenten kracht bij de zetten, begin ik met een voorbeeld uit de praktijk. Vandaag had ik een gesprek op een school met een cliënt, zijn ouders en een hele betrokken zorgcoördinatrice. De afgelopen weken heb ik veel soortgelijke gesprekken gevoerd. Waar een gedeelte van mijn cliënten in de knel zit, omdat ze opeens de ondersteuning en uitvlucht missen die school hen biedt uit een lastige thuissituatie, heb ik ook een grote groep cliënten die opbloeien als een Hortensia die je vanuit de volle warme zon in de schaduw zet.

Deze groep leerlingen kost het normaliter dagelijks onnoemelijk veel energie om te functioneren in de 'schoolse omgeving'. Niet het onderwijs zelf, maar het zich bevinden 'op school' kost ze zoveel energie dat het volledig ten koste gaat van al het andere, inclusief hun vermogen om nog te kunnen leren. Hun brein reageert als een brein in oorlog. Deze leerlingen hebben allerlei uiteenlopende ernstige psychische problematiek waar ze mee worstelen, onder andere: depressie, suïcidale gedachten, huilbuien, angsten en eetproblematiek. De afgelopen weken echter spreek ik deze kinderen en hun ouders en de boodschap (steeds anders geformuleerd) komt op hetzelfde neer. 'Mijn kind bloeit helemaal op' zeggen de ouders. De rust en autonomie van het afstandsleren blijkt ze te passen als de slipper van Assepoester. Ze plannen hun werk, ze werken hard en maken vooruitgang, kunnen de werkdruk inhoudelijk aan, maar bovenal: ze lachen weer! Ze vinden weer ontspanning en een vernieuwd gevoel van zelfvertrouwen. Nu al die energie niet meer hoeft te gaan naar aanpassen, kan het gaan naar leven. Een soort gebalanceerd leven zoals ze dat al een tijd niet hebben beleefd. De ideale 'work-life balance'.

De jongen die ik vandaag sprak is anderhalf jaar geleden volledig vastgelopen in de brugklas tot op het punt dat hij alleen nog maar op bed kon liggen en de dood als enige oplossing zag. Drie maanden lang hebben wij gesprekken gevoerd, totdat hij eindelijk eraan toe was om kleine stappen terug te maken naar school. Met een lange lijst van maatregelen, aanpassingen en veel begeleiding, bleek hij het maar net vol te houden.

Toen kwam de Coronacrisis en de jongen kwam onverwachts thuis te zitten.

In de rust van de thuissituatie, kwam hij helemaal tot zichzelf. De jongen die ik vandaag sprak, kende ik niet terug. Veerkrachtig, levendig en vol zelfvertrouwen vertelde hij me over zijn dagen. Dagen waarin bleek dat hij zijn schoolwerk makkelijk aankon, dat hij de lessen online goed kon volgen en zijn werk uitstekend zelf kon indelen en maken. En dat niet alleen, hij had ook nog een leven daarnaast. Zijn moeder vertelde ontroerd dat ze haar zoon terug had. De transformatie had niet groter kunnen zijn!

En nu zaten we hier op school (keurig met 1,5 meter afstand in een leeg Nederlands klaslokaal) en we bespraken hoe het weer moest als de scholen zouden opstarten. Het afstandsonderwijs wat hij momenteel volgt en hem zo past, is slechts tijdelijk. Deze vorm van onderwijs is in Nederland namelijk (nog) niet structureel. Het gesprek was pijnlijk. Het kwam erop neer dat, hoewel hij nu eindelijk tot leren komt, hij weer voorbereid zou moeten worden om de situatie van vroeger te kunnen ondergaan.

Aan de hand van dit voorbeeld wil ik twee argumenten naar voren brengen.

Ten eerste is er diversiteit en flexibiliteit in wetgeving nodig om recht te kunnen doen aan verschillende onderwijsbehoeften en zo passend onderwijs te kunnen bieden. Hierbij kan – naast regulier onderwijs - gedacht worden aan:

- parttime onderwijs,
- afstandsonderwijs
- thuisonderwijs
- een combinatie van deze.

Het merendeel van de kinderen kan goed uit de voeten met het huidige schoolsysteem. Er is echter ook een groep kinderen die dat niet kan of waar het minder bij past, maar dat wordt veelal pas ontdekt als ze eenmaal op school zitten. Voor deze kinderen zou een breder aanbod mogelijk moeten zijn, inclusief thuisonderwijs. In verschillende landen, zoals Verenigd Koninkrijk, Verenigde Staten, Canada, Australië en Nieuw-Zeeland is deze mogelijkheid al aanwezig.

Ten tweede kent thuisonderwijs vele vormen, die naast elkaar staan. Juist de 1-op-1 situatie biedt talloze leermogelijkheden die in een klaslokaal niet mogelijk zijn. Het zou geen recht doen aan de kracht van het thuisonderwijs, als dat uitsluitend gemodelleerd zou moeten worden aan de leersituatie in de klas.

Ieder kind heeft recht op passend onderwijs. In de meeste gevallen kan dat prima ingevuld worden door het schoolonderwijs, maar passend onderwijs is niet voor iedereen onderwijs in de klas , vijf dagen per week. Bij deze nogmaals mijn oproep om hier de mogelijkheid voor te creëren binnen de huidige wetgeving.

